



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z odwołania M. P.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia 25 kwietnia 2024 r.
w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek
uprawniający do przejścia w stan spoczynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 24 września 2024 r.

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego
rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.**

Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Apelacyjnego w [...] (dalej: Skarżąca lub Odwołująca), 7 czerwca 2024 r. wniosła odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa (dalej także: KRS lub Rada) nr [...] z dnia 25 kwietnia 2024 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku (dalej: Uchwała), w której Rada nie wyraziła zgody na dalsze

zajmowanie stanowiska przez Skarżącą po osiągnięciu wieku uprawniającego do przejścia w stan spoczynku.

Na podstawie art. 44 ust.1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 1186, dalej: ustawa o KRS lub u.KRS) Uchwała została zaskarżona w całości. Skarżąca wniosła o uchylenie Uchwały i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Krajową Radę Sądownictwa.

Skarżąca zarzuciła Uchwale naruszenie

1. prawa materialnego tj.:
 1. art. 2 i art. 180 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez niezastosowanie w sytuacji, gdy przywołany przepis art. 180 Konstytucji RP w ust. 1 wprowadza zasadę nieusuwalności sędziego, która stanowi główną gwarancję zasady niezawisłości sędziowskiej, a jedynym wyjątkiem przewidzianym w art. 180 ust. 2 Konstytucji RP jest złożenie sędziego z urzędu, zawieszenie w urzędowaniu, przeniesienie do innej siedziby lub na inne stanowisko wbrew jego woli, co może nastąpić jedynie na mocy orzeczenia sądu i tylko w przypadkach określonych w ustawie;
 2. art. 69 ust. 1 i art. 69 ust. 1 b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 334., dalej: Prawo o ustroju sądów powszechnych lub p.u.s.p.) poprzez nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, że w procedowaniu w kwestii dalszego zajmowania stanowiska nie ma znaczenia wola sędziego, a interes wymiaru sprawiedliwości, w tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego, nie przemawiają za dalszym zajmowaniem stanowiska sędziego przez skarżącą;

2. Prawa procesowego tj.:

1. art. 29 ust. 2 ustawy o KRS poprzez naruszenie praw skarżącej jako uczestniczki postępowania przed KRS i niepoinformowanie, w jakim terminie ma być rozpoznawany wniosek;
2. art. 33 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 1 ustawy o KRS poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone”, oraz brak wyjaśnienia motywów podjętej decyzji w uzasadnieniu Uchwały;
3. art. 33 ust. 2 ustawy o KRS poprzez zaniechanie żądania osobistego stawiennictwa uczestniczki postępowania lub złożenia przez nią pisemnych wyjaśnień, a także uzupełnienia materiałów sprawy;

4. art. 42 ust. 3 ustawy o KRS poprzez zaniechanie pouczenia o sposobie zaskarżenia Uchwały.

Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej Uchwały.

W uzasadnieniu powyższych zarzutów skarżąca wskazała, że Uchwałą KRS odmówiła wyrażenia zgody za zajmowanie przez odwołującą stanowiska sędziego po ukończeniu 65 roku życia, mimo przedłożenia stosownych zaświadczeń lekarskiego i psychologicznego, stwierdzających posiadanie predyspozycji zdrowotnych, pozytywnej opinii Prezesa i Kolegium Sądu Apelacyjnego.

Jak zaznaczyła, w dokumentach przedstawionych Radzie w toku postępowania przedstawiono akta osobowe uczestniczki postępowania i dodatkowo wskazano na: (1) bardzo dobre wyniki pracy wnioskującej potwierdzone danymi statystycznymi dotyczącymi ilości załatwionych spraw na tle Wydziału oraz wynikami postępowania kasacyjnego; (2) doświadczenie zawodowe, wynikające ze sprawowania od lutego 1998 roku funkcji sędziego Sądu Apelacyjnego w [...]; (3) doświadczenie w sprawowaniu funkcji kierowniczych wynikające z pełnienia od 28 marca 2017 roku stanowiska Przewodniczącej I Wydziału Cywilnego - okres kolejnej, trzeciej kadencji, upłynąć miał 27 marca 2025 r.; potrzeby kadrowe związane z nieobsadzeniem wakujących etatów sędziów; (4) bardzo dobre wyniki pracy kierowanego przez skarżącą Wydziału, wyrażające się stosunkiem załatwionych spraw do średniej załatwionych w kraju; (5) dwukrotny wzrost wpływu spraw apelacyjnych rejestrowanych w repertoriach „ACa” i „AGa” w stosunku do wcześniejszych okresów statystycznych i odpowiedni wzrost liczby spraw zalegających.

Odwołująca podkreśliła, że zespół opiniujący opowiedział się za uwzględnieniem wniosku (trzy głosy za), a w głosowaniu na forum całego składu KRS oddano 4 głosy za, 1 przeciw, 8 wstrzymujących się.

Odwołująca wskazała na rażące naruszenie przepisów art. 69 ust 1 i art. 69 ust. 1 b p.u.s.p. Zdaniem skarżącej zarówno sposób procedowania Rady utrwalony w cyfrowym zapisie posiedzenia z dnia 25 kwietnia 2024 r., jak również treść uzasadnienia Uchwały nie pozwalają na prześledzenie przesłanek rozumowania towarzyszących jej podjęciu.

Zaznaczyła, że art. 33 ust. 1 ustawy o KRS stanowi, że w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone.

Zwróciła uwagę, że kilkuminutowa „dyskusja” na forum Rady nad złożonym przez skarżącą wnioskiem ograniczyła się do przedstawienia jednogłośnie pozytywnej rekomendacji zespołu, wyrywkowych pytań o dane statystyczne dotyczące obciążenia odwołującej, „załatwialności” i obciążenia sędziów w Wydziale, błędnie zresztą w ocenie skarżącej interpretowanych, gdyż członkowie KRS, w większości sędziowie sądów rejonowych, nie wiedzieli, z jakich powodów wynikają różnice w wielkości referatów sędziów orzekających stale lub w ramach delegacji w wydziale cywilnym sądu apelacyjnego.

Skarżąca podniosła, że w lakonicznym uzasadnieniu Uchwały wskazano, że Rada nie podzieliła stanowiska zespołu i uznała, że za dalszym zajmowaniem przez odwołującą nie przemawia interes wymiaru sprawiedliwości ani ważny interes społeczny w utrzymaniu sędziego w ramach przydzielonego etatu, w miejsce przeprowadzenia odpowiedniej procedury konkursowej.

Skarżąca powołała się przy tym na stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione w tezie wyroku z dnia 21 czerwca 2023 r., I NKRS 30/23, w którym stwierdzono, że „wprawdzie art. 42 ust. 1 ustawy o KRS nie określa bliżej wymogów co do treści uzasadnienia, jednak nie oznacza to, że jego treść może być jakakolwiek lub sprowadzać się w istocie do przytoczenia brzmienia przesłanek z art. 69 § 1b p.u.s.p. i poprzestaniu na ogólnych stwierdzeniach. Jak sama nazwa wskazuje, treść uzasadnienia ma wskazywać na okoliczności, które daną decyzję czynią zasadną. Okoliczności takiej nie stanowi sam fakt, że decyzję podjął organ do tego umocowany, ani też samo zapewnienie tego organu o zasadności podjętej przezeń decyzji.”

W uzasadnieniu uchwały nie wyjaśniono przede wszystkim, jak KRS definiuje ważny interes społeczny i interes wymiaru sprawiedliwości w pozostawieniu sędziego w służbie czynnej, poza dającą się odczytać sugestią, że może polegać na umożliwieniu zgłoszenia się na opróżnione stanowisko innych sędziów w procedurze konkursowej. Taki sposób uzasadnienia uchwały nie daje możliwości

prześledzenia toku rozumowania członków organu i przeciwstawienia temu jakichkolwiek racjonalnych argumentów.

Skarżąca podniosła, że KRS nie odniosła się w uzasadnieniu uchwały do przedstawionej jej informacji Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], omówionej w punkcie I uzasadnienia, o dwukrotnym wzroście wpływu spraw (i odpowiednio zaległości) do kierowanego przez uczestniczkę postępowania Wydziału i sytuacji kadrowej w tym Wydziale, w którym na szesnaście przyznaczonych, pozostają aktualnie nieobsadzone dwa etaty, kolejny jest blokowany przez sędzię delegowaną od 2011 r. na czas nieokreślony do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Skarżąca podniosła, że KRS nie odniosła się w uzasadnieniu uchwały do przedstawionej jej informacji statystycznej, ani nie przeanalizowała danych wynikających z akt osobowych sędziego, z których wynika, że: (1) odwołująca wykonuje obowiązki orzecznicze jako asesor sądowy i sędzia od 1987 r.; (2) aktualnie w ramach trzeciej kadencji pełni funkcję przewodniczącej wydziału; w związku ze sprawowaną funkcją ma obniżony do 70% (od 15 maja 2024 r. do 75%) wskaźnik przydziału spraw w SLPS, tak samo jak sędziowie wizytatorzy: K. C., B. D., D. M.; (3) we wskazanym w przedstawionych na żądanie Rady dokumentach okresie statystycznym załatwiła znacząco więcej spraw niż inni sędziowie zajmujący stanowiska funkcyjne i pozostali sędziowie ze 100% wskaźnikiem przydziału, poza sędzią G. W., (4) we wszystkich sprawach z referatu odwołującej się przedstawionych ze skargą kasacyjną Sądowi Najwyższemu, zostały wydane postanowienia o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania.

Skarżąca wskazała, że zarzut naruszenia art. 29 ust. 2 ustawy o KRS poprzez naruszenie praw skarżącej jako uczestniczki postępowania przed KRS i niepoinformowanie, w jakim terminie ma być rozpoznawany wniosek, nie wymaga rozwinięcia. W ocenie odwołującej treść pisma Rady wskazuje także na niedopełnienie wymagań zawartych w art. 42 ust. 3 ustawy o KRS. Odwołująca podniosła, iż ma świadomość tego, że pod hipotezę art. 69 § 1 b p.u.s.p. nie podpadają wprost jej predyspozycje osobiste wynikające z doświadczenia orzeczniczego; wieloletniej pracy na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego; sprawowania funkcji kierowniczych; bardzo dobrych wyników pracy kierowanego przez nią Wydziału; efektywności pracy.

Co do naruszenia art. 69 § 1 p.u.s.p. skarżąca wyjaśniła, że sędzia wyraża wobec Rady wolę pozostania na stanowisku. Uregulowanie z art. 69 § 1b zd. 1 p.u.s.p. choć stanowi o wyrażaniu zgody przez KRS, w istocie należy rozumieć jako swego rodzaju sprzeciw, który musi zostać dokładnie uzasadniony przez wskazanie, w czym Rada upatruje braku interesu wymiaru sprawiedliwości lub ważnego interesu społecznego w pozostaniu sędziego w stanie czynnym.

Z przyczyn przytoczonych powyżej, w ocenie skarżącej stanowisko KRS nie poddaje się jakiegokolwiek weryfikacji.

W ocenie skarżącej uzasadniony jest zarzut naruszenia przepisów Konstytucji RP. Jakkolwiek przepisy Konstytucji i wydanych na jej podstawie ustaw, nie dają sędziemu, który ukończył 65 rok życia, roszczenia o umożliwienie dalszego pozostawania w służbie, przewidują jednak, w przypadku wyrażenia takiej woli, określoną ścieżkę prawną. Nakładają także na uczestniczące w niej organy Państwa określone obowiązki, przynajmniej w zakresie wyjaśnienia przesłanek decyzji dotyczącej indywidualnej sprawy sędziego. Tych ewidentnie ze strony KRS nie dopełniono.

Pismem datowanym na dzień 21 czerwca 2024 r. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa złożył odpowiedź na odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia 25 kwietnia 2024 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku, wnosząc o jego oddalenie w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

12 sierpnia 2024 r. (data stempla pocztowego) Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] w związku z powzięciem informacji o wniesionym przez sędziego M. P. odwołaniu wniósł o przyspieszenie rozpoznania odwołania. Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] powołał się na trudną sytuację kadrową w tym sądzie oraz stale zwiększający się wpływ spraw w pionie cywilnym, przy równocześnie stale zwiększanym poziomie liczby załatwianych spraw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 ust. 1 u.KRS, uczestnik postępowania przed KRS może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

W art. 69 § 1 p.u.s.p. uregulowano przejście sędziego w stan spoczynku z ukończeniem wskazanego w tym przepisie wieku, z jednoczesnym dopuszczeniem możliwości dalszego zajmowania stanowiska sędziego, o ile we wskazanym w tym przepisie terminie sędzia wyrazi wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie. Jednocześnie w art. 69 § 1b p.u.s.p. przewidziano, iż „Krajowa Rada Sądownictwa może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, jeżeli jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, w szczególności jeśli przemawia za tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów. Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa jest ostateczna.”

Wobec takiego sformułowania przepisów relacja pomiędzy przywołanymi przepisami dwóch ustaw może być ujmowana w dwojaki sposób, a w konsekwencji orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące możliwości odwołania się do Sądu Najwyższego od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego, który osiągnął wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku nie było jednolite, przy czym dominowało stanowisko opowiadające się za możliwością sądowej kontroli legalności tego rodzaju uchwał (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2021 r. I NKRS 53/21 i przywołane tam orzecznictwo).

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2021 r., I NZZP 3/21 przesądzone zostało, iż od uchwały KRS wydanej na podstawie art. 69 § 1b p.u.s.p. przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS.

Przechodząc do oceny zasadności zarzutów podniesionych w odwołaniu, w pierwszej kolejności należy zważyć, że jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, art. 69 p.u.s.p. konkretyzuje treść art. 180 ust. 1 i 4 Konstytucji RP,

w związku z czym, w procesie jego wykładni należy mieć na względzie, że art. 180 Konstytucji RP w ust. 1 wprowadza zasadę nieusuwalności sędziego stanowiącą główną gwarancję niezawisłości sędziowskiej, a jedyny wyjątek wskazuje art. 180 ust. 2 Konstytucji RP. Natomiast zgodnie z art. 180 ust. 4 Konstytucji RP ustawa określa granicę wieku, po którego osiągnięciu sędziowie przechodzą w stan spoczynku. W świetle Konstytucji RP ustalanie wieku przejścia w stan spoczynku sędziów i procedur przechodzenia sędziów w stan spoczynku nie może zatem naruszać zasady nieusuwalności i powiązanej nią zasady niezawisłości sędziowskiej (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 19 stycznia 2021 r., I NKRS 2/21; z 26 kwietnia 2021 r., I NKRS 53/21; z 26 kwietnia 2022 r., I NKRS 20/22).

W świetle wykładni literalnej, art. 69 § 1 zd. pierwsze p.u.s.p. wskazuje wiek w jakim sędzia przechodzi w stan spoczynku (dzień ukończenia 65 roku życia), ale jednocześnie brzmienie tego zdania (w szczególności użycie sformułowania „chyba, że”) wskazuje, że skutek ten nie następuje, jeśli w określonym przedziale czasowym sędzia oświadczy KRS wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jego stan zdrowia nie stoi temu na przeszkodzie. Artykuł 69 § 1 zd. pierwsze p.u.s.p. nie tworzy samodzielnej normy prawnej, która musi być rekonstruowana z uwzględnieniem art. 69 § 1b zd. pierwsze i § 3 p.u.s.p. W świetle tych przepisów ustawodawca przewidział możliwość dalszego zajmowania stanowiska do osiągnięcia wieku lat 70 w przypadku wyrażenia zgody przez KRS, gdy jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, w szczególności jeśli przemawia za tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2021 r., I NKRS 53/21; z 26 kwietnia 2022 r., I NKRS 20/22).

Czasownik modalny „może”, którym posłużono się w art. 69 § 1b p.u.s.p. wskazuje na kompetencję KRS jako organu, to zaś wskazuje na obowiązek rozpatrzenia sprawy w oparciu o kryteria wskazane w tym przepisie. KRS ma zatem obowiązek wskazać, w jaki sposób jej decyzja podyktowana była interesem wymiaru sprawiedliwości, względem na racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub w jaki sposób znajduje uzasadnienie w stanie obciążenia

zadaniami poszczególnych sądów. Nie jest wystarczające samo powtórzenie treści przepisów i poprzestanie na ogólnych stwierdzeniach, bez odniesienia się do okoliczności konkretnej sprawy.

W świetle powyższych kryteriów, zarzuty naruszenia przez KRS w niniejszej sprawie art. 69 § 1b p.u.s.p. oraz art. 33 ust. 1 w zw. z art. 42 ust. 1 u.KRS przy uwzględnieniu art. 180 ust. 1 Konstytucji RP, są zasadne. Rada odmawiając wyrażenia zgody poprzestała bowiem na bardzo ogólnikowych zapewnieniach o nieistnieniu podstaw do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez uczestniczkę postępowania, za czym przemawiać ma interes wymiaru sprawiedliwości, bez wyjaśnienia przyczyn takiego stwierdzenia. Zawarte w treści uzasadnienia ogólnikowe i lakoniczne stwierdzenia nie znajdują odzwierciedlenia w dokumentacji, którą Rada dysponowała podczas wydawania zaskarżonej Uchwały. Nie sposób wywnioskować z uzasadnienia Uchwały, jakie konkretne okoliczności faktyczne doprowadziły KRS do uznania, że dalsze pełnienie przez skarżącą obowiązków sędziego nie leży w interesie wymiaru sprawiedliwości. Rada odmawiając wyrażenia zgody wskazała enigmatycznie, że „biorąc pod uwagę sytuację kadrową Sądu Apelacyjnego w [...], a także przedłożone dane statystyczne dotyczące pracy Pani sędzi, nie ma podstaw do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez uczestniczkę postępowania. Rada nie podzieliła stanowiska zespołu i uznała, że nie istnieje interes wymiaru sprawiedliwości, ani ważny interes społeczny w utrzymaniu sędziego w ramach przydzielonego etatu sędziowskiego (...)” (s. 2 Uchwały, k. 12). Powyższe stanowisko Rady nie zostało poparte żadnymi argumentami. Nie sposób wywnioskować z uzasadnienia Uchwały, jakie konkretne okoliczności faktyczne doprowadziły KRS do uznania, że dalsze pełnienie przez skarżącą obowiązków sędziego nie leży w interesie wymiaru sprawiedliwości, mimo ustalenia przez Zespół, że sędzia ma bardzo dobre wyniki statystyczne, pozytywną opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], a przede wszystkim, że w sądzie w którym orzeka uczestniczka postępowania występuje trudna sytuacja kadrowa (s. 2 Uchwały, k. 12). Zauważyć przy tym należy, że wprowadzie wysoka ocena pracy sędziego jako orzecznika nie jest przesłanką ustawową, która przesądza o wyrażeniu zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, jednak powinna być ona brana pod uwagę

przy ocenie czy dalsze zajmowanie stanowiska sędziego jest uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, bowiem w interesie wymiaru sprawiedliwości leży to, aby w sądach powszechnych orzekali bardzo dobrzy sędziowie.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę wewnętrzną sprzeczność w treści uzasadnienia Uchwały, a także brak potwierdzenia stwierdzeń w nim zawartych z dokumentami jakimi dysponowała KRS. W uzasadnieniu Uchwały Rada w sposób dowolny przyjmuje, że „podejmując uchwałę, Rada wzięła pod uwagę opinię Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], opinię Kolegium Sądu, dane statystyczne dotyczące pracy Pani sędzi oraz uwzględniła informacje o sytuacji kadrowej w Sądzie Apelacyjnym w [...]”. Jednocześnie Rada przytacza w uzasadnieniu stanowisko Zespołu, który wskazał, że „za uwzględnieniem wniosku Pani sędzi przemawiają bardzo dobre wyniki statystyczne uczestniczki postępowania, pozytywna opinia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] oraz trudna sytuacja kadrowa w Sądzie, w którym orzeka Pani sędzia”. Z kolei w uzasadnieniu stanowiska Kolegium wskazano, na nienaganny przebieg służby sędziowskiej skarżącej, jej ogromną wiedzę i doświadczenie oraz efektywność pracy i wysokie zaangażowanie w działalność I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w [...] przy niepodważalnych kompetencjach orzeczniczych oraz potrzeby tego wydziału wynikające ze zwiększającego się wpływu i wydłużający się czas oczekiwania na rozpoznanie spraw. Kolegium jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało dalsze zajmowanie stanowiska sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...] M. P., po ukończeniu przez nią 65 roku życia tj. po 30 listopada 2024 r. Z kolei Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] w swoim stanowisku wskazał m.in. na zwiększony wpływ w pionie cywilnym w ostatnich trzech latach 2021 r. – 2 450 spraw, w 2022 r. – 3 449 spraw i w 2023 r. – 4 975 spraw. Prezes wskazał, na wydłużenie czasu postępowań w Sądzie Apelacyjnym w [...], w szczególności w sprawach „ACa” i „AGa”, co jest skutkiem wzrostu wpływu przekraczającego aktualne możliwości orzecznicze. Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] zwrócił też uwagę na istotne braki kadrowe w pionie cywilnym, wskazując, że do I Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w [...] przydzielonych jest szesnaście etatów sędziowskich, z których dwa pozostają nieobsadzone z uwagi na trwającą

procedurę konkursową. Ponadto jeden sędzia pozostaje oddelegowany na czas nieokreślony do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Odnosząc się do przedłożonych danych statystycznych którymi Rada dysponowała podczas wydawania zaskarżonej Uchwały, wskazać należy, że z danych tych wynika, że w okresie od 27 marca 2023 r. do 26 marca 2024 r. referat skarżącej liczył, aż 249 spraw. Wszystkie uzasadnienia zostały sporządzone przez skarżącą w terminie bądź z nieznacznym, usprawiedliwionym przekroczeniem, spowodowanym nieobecnością – urlopem wypoczynkowym. Wobec powyższego trudno zgodzić się z zawartym w Uchwale stwierdzeniem, że Rada „wzięła pod uwagę” opinię Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], opinię Kolegium Sądu, dane statystyczne dotyczące pracy Pani sędzi”.

Przepis art. 42 ust. 1 u.KRS wprowadzie nie określa bliżej wymogów co do treści uzasadnienia, to jednak nie oznacza to, że jego treść może być jakakolwiek lub sprowadzać się w istocie do przytoczenia brzmienia przesłanek z art. 69 § 1b p.u.s.p. i poprzestaniu na ww. ogólnych stwierdzeniach i wskazaniu, iż „biorąc pod uwagę sytuację kadrową” oraz „przedłożone dane statystyczne” nie ma podstaw do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego. Jak sama nazwa wskazuje, treść uzasadnienia ma wskazywać na okoliczności, które daną decyzję czynią zasadną. Okoliczności takiej nie stanowi sam fakt, że decyzję podjął organ do tego umocowany, ani też samo zapewnienie tego organu o zasadności podjętej przezeń decyzji (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19; z 2 lutego 2021 r., I NKRS 18/21). Wobec powyższego, zarzut naruszenia art. 42 ust 1 u.KRS w zw. z art. 69 § 1b p.u.s.p. należy uznać za zasadny.

Z tych samych przyczyn zasadny jest także zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 u.KRS, zgodnie z którym Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, a wywiązanie się z tego obowiązku musi wynikać z treści uzasadnienia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2020 r., I NO 81/20). Zawarte w treści uzasadnienia Uchwały wyjaśnienia w żadnej mierze nie pozwalają na uznanie, iż Rada w sposób wszechstronny i przekonujący uzasadniła brak przesłanek wyrażenia zgody na dalsze pełnienie służby przez skarżącą. Obowiązkiem Krajowej Rady Sądownictwa jest wszechstronne rozważenie sprawy.

Obowiązek ten oznacza konieczność uwzględnienia w toku postępowania wszystkich okoliczności relewantnych z punktu widzenia treści podejmowanej uchwały, zarówno w kontekście zebrania odpowiedniego materiału dowodowego, jak również wnikliwej jego oceny (zob. Wyrok Sądu Najwyższego z 29 maja 2024 r. I NKRS 88/23).

Nie jest natomiast zasadny zarzut naruszenia art. 2 i 180 ust. 2 Konstytucji RP, gdyż przedmiotowa Uchwała nie dotyczy sytuacji objętych bezpośrednio zakresem tego przepisu. W treści odwołania nie zostało też sprecyzowane na czym konkretnie w przedmiotowej sprawie miałyby polegać naruszenia art. 2 Konstytucji RP, co czyni także i zarzuty naruszenia tych przepisów bezzasadnymi.

Chybiony był zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego tj. art. 29 ust 2 u.KRS, albowiem informacja o terminie posiedzenia, nie służy umożliwieniu uczestnikowi postępowania obowiązkowego lub dobrowolnego stawiennictwa na posiedzeniu tego organu, gdyż poza przypadkami skorzystania przez Krajową Radę Sądownictwa z możliwości wezwania na posiedzenie celem wysłuchania uczestnika postępowania, posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa odbywają się bez udziału uczestników postępowania. Stąd też nie można skutecznie zarzucić naruszenia przepisów o trybie informacyjnym, które to naruszenie rzutowałoby na wynik sprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 września 2022 r. I NKRS 146/21).

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut naruszenia przepisów postępowania tj. art. 33 ust. 2 u.KRS, gdyż z treści tego przepisu wynika jedynie możliwość, a nie obowiązek Rady żądania osobistego stawiennictwa uczestnika postępowania lub złożenia przez niego pisemnych wyjaśnień, a także uzupełnienia materiałów sprawy.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 42 ust. 3 u.KRS, poprzez zaniechanie przez Krajową Radę Sądownictwa pouczenia o sposobie zaskarżenia uchwały uznać należało, że był on nietrafny. Przedmiotem kontroli sprawowanej przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 42 ust. 3 u.KRS, jest merytoryczna treść uchwał KRS, a kryterium tej kontroli jest jej zgodność z prawem materialnym oraz proceduralnym – w takim zakresie, w jakim ewentualne uchybienia przepisom postępowania mogły mieć wpływ na kształt podjętego w danej uchwale

rozstrzygnięcia. Przepisy regulujące dopuszczalność oraz tryb i termin zaskarżania uchwał KRS dotyczą postępowania po ich podjęciu, w związku z czym ich naruszenie nie może mieć na treść tych uchwał bezpośredniego wpływu. W niniejszej sprawie, pomimo braku pouczenia przez KRS o prawie, sposobie i terminie wniesienia odwołania od zaskarżonej uchwały skarżąca wniosła odwołanie z zachowaniem dwutygodniowego terminu od dnia doręczenia jej uchwały z uzasadnieniem. Przewodniczący Rady nadał temu odwołaniu bieg i przekazał je wraz z aktami sprawy do Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy uwzględniając odwołanie od uchwały, w drodze odpowiedniego stosowania art. 398¹⁵ k.p.c., uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa. Takie same wnioski płyną z treści art. 69 § 1b u.KRS, na mocy którego jedynym organem władnym do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego jest Krajowa Rada Sądownictwa.

Skutkiem niniejszego wyroku Sądu Najwyższego jest prawomocne rozstrzygnięcie, że Skarżący pozostaje na stanowisku sędziego do czasu zakończenia postępowania, co wynika wprost z art. 69 § 1b zd. 3 p.u.s.p., zgodnie z którym w przypadku niezakończenia postępowania związanego z dalszym zajmowaniem stanowiska sędziego po ukończeniu przez niego wieku 65 lat, sędzia pozostaje na stanowisku do czasu jego zakończenia.

W świetle powyższego, na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

[SOP]

[ał]